

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. lapkričio 30 d.
(OR. en)

16230/23

COH 93

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2023 m. lapkričio 30 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 15523/23

Dalykas: Sanglaudos politikos ateitis
– Tarybos išvados (2023 m. lapkričio 30 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl sanglaudos politikos ateities, kurias Taryba (bendrieji reikalai / sanglauda) patvirtino 2023 m. lapkričio 30 d. įvykusiame 3989-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl sanglaudos politikos ateities

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

- (1) PRIMENA savo 2022 m. birželio mėn. išvadas dėl komunikato dėl 8-osios sanglaudos ataskaitos „Sanglauda Europoje iki 2050 m.“ ir savo 2022 m. lapkričio mėn. išvadas dėl sanglaudos politikos;
- (2) PALANKIAI VERTINA tai, kad sanglaudos politika, nuo pat jos sumanymo, yra vienas iš pagrindinių ES integracijos proceso ramsčių – ji sudaro sąlygas konvergencijai tarp valstybių narių ir jų viduje, didina ES piliečių gerovę ir gerina jų gyvenimo kokybę, taip pat padeda užtikrinti vienodas sąlygas bendrojoje rinkoje;
- (3) PABRĖŽIA, kad sanglaudos politika turi išlikti vienu iš pagrindinių ES ramsčių, todėl jos vienintelis tikslas ir toliau turi būti skatinti bendrą darnų Sąjungos vystymąsi ir stiprinti jos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, kartu mažinant įvairių regionų išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų atsilikimą.

Šiuo požiūriu ypatingas dėmesys skiriamas kaimo vietovėms, pramonės pereinamojo laikotarpio vietovėms bei didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčioms vietovėms, pavyzdžiui, labai retai apgyvendintiems toliausiai į šiaurę esantiems regionams bei salų, pasienio ir kalnuotoms vietovėms;

- (4) AKCENTUOJA, kad sanglaudos politika yra visiems ES regionams skirta politika, tačiau turėtų būti užtikrinta tikslingesnė, pritaikoma parama visų pirma mažiau išsivysčiusiems regionams, kurie ir toliau susiduria su struktūriniais iššūkiais, padidėjusiais dėl daugybės pastarojo meto krizių sukeltų asimetrinių sukrėtimų, ir kuriuose tuo pat metu vis dar trūksta pagrindinės infrastruktūros ir galimybių naudotis paslaugomis;

- (5) SUPRANTA atokiausių regionų ypatumus, t. y. jų struktūrinę ekonominę ir socialinę padėtį, kurią apsunkina jų atokumas, izoliuotumas, mažas dydis, sunkios reljefo ir klimato sąlygos, gamtiniai pavojai ir ekonominė priklausomybė, o tai didina naujas grėsmes ir nelygybę, kurie gali turėti įtakos visos ES teritorinei sanglaudai. PRAŠO Komisijos visapusiškai pasinaudoti Sutarties 349 straipsnyje numatytomis galimybėmis ir į savo būsimų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikio vertinimus sistemingai kaip konkretų ir specialų kriterijų įtraukti poveikį atokiausiems regionams;
- (6) SUPRANTA, kad kai kurie regionai, pavyzdžiui, labai retai apgyvendinti toliausiai į šiaurę esantys regionai ir salų, pasienio ir kalnuoti regionai, susiduria su didelėmis ir nuolatinėmis gamtinėmis arba demografinėmis kliūtimis ir kad norint užtikrinti atsvarą šioms kliūtims jiems reikia specifinių priemonių;
- (7) PRIPAŽIŠTA, kad, nepaisant sanglaudos politikos paramos, yra keletas regionų, kurie atsidūrė vadinamuosiuose vystymosi spąstuose arba kuriems gresia pavojus juose atsidurti, kaip akcentuota 8-ojoje ES sanglaudos ataskaitoje. Šiems regionams būdingi ilgi lėto arba neigiamo augimo laikotarpiai, tuo pat metu juose našumas auga lėtai ir sukuriamas mažai naujų darbo vietų. Be to, kai kuriems regionams kyla rizika patekti į specialistų trūkumo spąstus – susidurti su kompleksine problema, kai ir mažėja darbo jėgos, ir yra mažiau tretinį išsilavinimą įgijusių asmenų. MANO, kad sanglaudos politika turėtų būti remiamos regioninės strategijos, kuriomis siekiama išvengta šių spąstų;
- (8) PRAŠO Komisijos ir valstybių narių išnagrinėti, kaip išmatuoti ir įvertinti konkrečius įvairių teritorijų poreikius, kad sanglaudos politika po 2027 m. būtų geriau atliepiamas poreikis užtikrinti darnų vystymąsi;
- (9) PRIPAŽIŠTA, kad sanglaudos politika yra ilgalaikė politika, o ne kovos su krize priemonė. AKCENTUOJA, kad pastarojo meto krizėmis įveikti pagal sanglaudos politiką imtasi itin svarbių ir daug lemiančių veiksmų – kovojama su krizių neigiamu socioekonominiu poveikiu ir stengiamasi, kad esama asimetrija nedidėtų. MANO, kad sanglaudos politikos reglamentavimo sistemą turėtų būti galima pritaikyti prie naujų pokyčių ir nenumatytų įvykių, tačiau kartu primena, kad sanglaudos politika yra ilgalaikio transformacinio pobūdžio, o jos tikslai – struktūriniai;

- (10) PRIMENA, kad yra nemažai naujų iššūkių, darančių poveikį ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai ir konvergencijai. Tokie iššūkiai, be kita ko, yra demografinės tendencijos, migracija, klimato kaita ir jos neigiami padariniai, junglumas, žalioji ir skaitmeninė pertvarka, energetinė izoliacija, geopolitinis nestabilumas prie ES išorės sienų, visų pirma rytinių, arba ekonominės veiklos ir gyventojų susitelkimas didelėse miesto tipo teritorijose; šiuos iššūkius reikia spręsti įtraukiai ir teisingai, užtikrinant, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje. PRAŠO Komisijos būsimiems debatams dėl sanglaudos politikos po 2027 m. parengti galimus būdus, kaip pagal sanglaudos politiką regionams teikti geresnę ir tikslingesnę paramą, kad jie galėtų sėkmingai suvaldyti šiuos iššūkius, ypač atsižvelgiant į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir į skirtingą socioekonominio išsivystymo lygį;
- (11) PRIPAŽĮSTA, kad augimą skatinančių reformų susiejimas su strateginėmis investicijomis yra vystymosi ir atsparumo varomoji jėga ne tik kiekvienoje valstybėje narėje, bet ir visuose jų regionuose, ir kad reikėtų pasisemti patirties kaip remti reformas ateityje įgyvendint sanglaudos politiką. PRAŠO Komisijos būsimiems debatams dėl sanglaudos politikos po 2027 m. parengti galimus būdus, kaip užtikrinti lankstesnę, veiksmingesnę ir tikslingesnę sanglaudos politiką, kurios prioritetai būtų aiškiai nustatyti, ir kaip investicijas dar labiau orientuoti į rezultatus, taip pat kaip gerinti sanglaudos politikos ir Europos semestro sąsają;
- (12) PRIMENA, kad pasidalijamasis valdymas ir partnerystės principas yra neatsiejama sanglaudos politikos dalis, užtikrinanti daugiapakopio valdymo sistemą, kuria išlaikoma sprendimų priėmimo pusiausvyra tarp Komisijos, valstybių narių, regionų ir vietos valdžios institucijų, kartu glaudžiai įtraukiant partnerius, taip sukuriant atsakomybės už programas ir vystymosi tendencijas jausmą, taip pat puoselėjant priklausymą Europos projektui;
- (13) PRIMENA, kad rengiant sanglaudos politiką ir numatant jos programas svarbu užtikrinti teritorinį požiūrį;

- (14) RAGINA visose Sąjungos politikos srityse ir iniciatyvose laikytis nekenkimo sanglaudai principo. PRAŠO Komisijos rengiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų plačiai naudotis teritorinio poveikio vertinimais, kad būtų atsižvelgta į teritorinį poveikį atitinkamoms teritorijoms ir regionams;
- (15) AKCENTUOJA poreikį užtikrinti, kad programuojant ir įgyvendinant sanglaudos politiką daugiausia dėmesio būtų skiriama Europos Sąjungos sanglaudos prioritetams, kartu užtikrinant lankstų pritaikymą prie regionų realijų, atsižvelgiant į jų teritorinius ypatumus ir pažeidžiamumus;
- (16) PABRĖŽIA, kad sanglaudos politikos valdymo srityje esama tam tikros administracinės naštos, kuri riboja jos veiksmingumą, ir RAGINA išnagrinėti visas įmanomas supaprastinimo galimybes, įskaitant galimybę plėtoti vadinamąjį vieno bendro audito principą;
- (17) PABRĖŽIA, jog svarbu visais lygiais užtikrinti gerą valdymą ir gebėjimų stiprinimą konvergencijos procese, taip pat sanglaudos politikos veiksmingumą;
- (18) DAR KARTĄ PATVIRTINA, kad siekiant supaprastinimo taip pat turi būti užtikrinti aukšti sukčiavimo ir korupcijos prevencijos ir kovos su jais standartai, ir PABRĖŽIA Sąjungos finansinių interesų apsaugos svarbą, atsižvelgiant į Reglamentą dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo;
- (19) AKCENTUOJA, jog reikia stiprinti sanglaudos politikos papildomumą ir sinergijas su kitomis atitinkamomis Europos politikos sritimis ir iniciatyvomis nuo pat jų kūrimo etapo, kad jos taptų nuoseklesnės ir veiksmingesnės ir kad sumažėtų valstybėms narėms, regionams ir paramos gavėjams tenkanti administracinė našta, ir PRAŠO Komisijos apsvarstyti galimybę taikyti strategiškesnę požiūrį siekiant užtikrinti tokį nuoseklumą;
- (20) ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė buvo nustatyta kaip laikina priemonė COVID-19 pandemijos poveikiui apriboti. PRIPAŽIŠTA, kad svarbu atsižvelgti į Priemonės audito ir vertinimo rezultatus, kad būtų galima laiku pasimokyti iš jos rezultatų;

- (21) AKCENTUOJA tarpvalstybinio, tarptautinio, tarpregioninio ir atokiausių regionų bendradarbiavimo svarbą ir atveriamas galimybes valstybėms narėms ir jų regionams ir PABRĖŽIA, kad abipusiu bendradarbiavimu prisidedama prie regionų vystymosi ir ES integracijos. PRAŠO Komisijos sudaryti palankesnes sąlygas INTERREG ir Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės veiklos koordinavimui;
- (22) PRAŠO Komisijos toliau glaudžiai bendradarbiauti ir keistis nuomonėmis su valstybėmis narėmis dėl pagrindinių debatų dėl sanglaudos politikos po 2027 m. elementų.
-